

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความคิดริเริ่มของเด็กและเยาวชน และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวิธีการป้องกันปัญหาการกระทำความคิดริเริ่มของเด็กและเยาวชน เพื่อให้การศึกษานี้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในบริบทของกลุ่มประชากรที่ศึกษา สภาพครอบครัว และสังคมแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การศึกษานี้จึงต้องอาศัยความละเอียดและเวลาในการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มาใช้เป็นต้นแบบในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยที่แสวงหาความจริงในสภาพที่เป็นอยู่โดยธรรมชาติ (Naturalistic inquiry) เป็นการสอบสวนมองภาพรวมทุกมิติ (Holistic perspective) ด้วยตัวผู้วิจัยเอง เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ที่สนใจกับสภาพแวดล้อมนั้น โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นความรู้สึนึกคิด คุณค่าของมนุษย์ และความหมายที่มนุษย์ให้ต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive analysis) ตลอดจนสะท้อนมุมมองต่างๆ ทั้งในตัวบุคคล ครอบครัว และชุมชน ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานและการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ ประมวลผลและการแปลผลข้อมูล

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 7 สรุปและเขียนรายงานการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การจัดเตรียมการวิจัย เป็นขั้นตอนการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ สภาพความสำคัญของปัญหา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอคำแนะนำ และความเห็นชอบในการจัดทำเค้าโครงการค้นคว้าอิสระจากคณะกรรมการควบคุม และนำเสนอเค้าโครงการค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบดำเนินการต่อไป
2. การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 ในการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อนำเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด พร้อมนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
3. รายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนจัดทำร่างรายงานการวิจัย และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมแนะนำ และจัดพิมพ์ พร้อมทั้งส่งรายงานผลวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการดำเนินงานและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบและสร้างเครื่องมือเพื่อจะได้นำมาใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบงานวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำความคิดและส่งเข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล ประกอบกับใช้วิธีการสังเกต การพูดคุย รวมทั้ง การสอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการดูแลเด็กและเยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงสอดคล้องกับสภาพปัญหาความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนมาใช้ประกอบในกระบวนการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากเด็กและเยาวชนที่ใช้สารเสพติด จำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ ประมวลผลและการแปลผลข้อมูล

หลังจากที่เราได้ดำเนินการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคนแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เข้าสู่กระบวนการขั้นตอนของการประมวลผลและแปลผลข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ เพื่อสรุปสาระสำคัญให้สอดคล้องกับประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความคิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา

2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวิธีการป้องกันการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการศึกษาวิจัย

สืบเนื่องจากขั้นตอนที่ 4 หลังจากที่เราได้ทำการแปรผล และประมวลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้ว ขั้นตอนต่อไปที่จะต้องดำเนินการ คือ การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลป้อนในการศึกษาหาแนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การจัดทำแนวทางการพัฒนา

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้ในการจัดทำแนวทางการวิธีการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 7 สรุปและเขียนรายงานการศึกษาวิจัย

เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ที่ได้จากข้อมูลจริง มาเขียนอภิปรายผลเพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดในกลุ่มของเด็กและและเยาวชนต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา จำนวน 80 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เด็กและเยาวชนภายในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา กระทำความผิดคดียาเสพติด จำนวน 5 คน ที่ใช้สารเสพติดและเข้ารับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา โดยใช้เทคนิคการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ

2.1 เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเบื้องต้น

2.2 เป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องตรงตามความต้องการของผู้วิจัย

2.3 เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกและอบรม ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พระนครศรีอยุธยาตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป

2.4 เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา เป็นตัวแทนในการให้ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นลักษณะของ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก โดยเป็น เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเทคนิคการสร้างและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เป็นแนว คำถามแบบ (Non – structured interview guideline) ครอบคลุมตามกรอบแนวคิด ขอบเขตการวิจัยที่ ต้องการศึกษ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ โดยมีการเรียงลำดับคำถามให้ผู้ตอบ เข้าใจง่าย อาศัยการตั้งแนวคำถามที่มีความเข้าใจง่ายและเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อไม่ให้เป็น การชี้นำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องตอบตามความต้องการของผู้วิจัย โดยแนวคำถามประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การศึกษา (โรงเรียน)

ตอนที่ 3 สังคม

ตอนที่ 4 สภาพครอบครัว / สภาพเศรษฐกิจ

ตอนที่ 5 ผู้ปกครอง / สภาพที่อยู่อาศัย (กรณีที่ไม่ได้พักอาศัยกับบิดา มารดา)

ตอนที่ 6 กลุ่มเพื่อน

ตอนที่ 7 เพื่อนต่างเพศ (แฟน)

ตอนที่ 8 สื่อต่าง ๆ

2. การสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ประกอบการศึกษาวิจัยในเรื่อง แนวทางพัฒนาการป้องกัน ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยเดิม ที่เกี่ยวข้อง และจากผู้ที่ ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด มาใช้ประกอบการจัดทำ เครื่องมือ

2.2 เลือกรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสัมภาษณ์

2.3 ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านเด็กและเยาวชน เป็นผู้เอื้อเพื่อช่วยเหลือดำเนินการตรวจสอบ พร้อมทั้งเสนอแนะ เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

3.1 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขในเบื้องต้น

3.2 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์การวิจัย

3.3 ด้านความเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย เช่น ข้อมูลจากเอกสารตำรา การใช้วิธีการการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การผูกสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อสร้างความไว้วางใจและความคุ้นเคยระหว่างกัน การสังเกตอากัปกริยาของผู้ถูกสัมภาษณ์ ทำทางการแสดงออกระหว่างถูกซักถามในประเด็นต่างๆ และจากเพิ่มประวัติของเด็กและเยาวชนจากเจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในตัวของเด็กและเยาวชนในคดีนั้นๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้มีวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ดำเนินการหากลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดคดียาเสพติดของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา สังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม จำนวน 5 คน

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) แบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้เด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 ราย

4.2.2 ติดต่อนัดหมายกับหน่วยงานที่ผู้วิจัยจะเข้าดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างไม่เป็นทางการ

4.2.3 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ที่ต้องการสัมภาษณ์ไปยังหน่วยงานที่ต้องการเข้าเก็บข้อมูล

4.2.4 ร่วมกิจกรรมของหน่วยงานที่เป็นเป้าหมายเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับสถานที่ และเป็นการสร้างความคุ้นเคย ความไว้วางใจแก่เด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

4.2.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา ที่กำหนด

4.2.6 การสัมภาษณ์แบบไม่จำกัดคำตอบ เป็นการเปิดกว้างให้อิสระแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้พูดถึงเรื่องราว ประวัติความเป็นมาของตนเองในเรื่องต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับผู้วิจัย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความเป็นกันเองกับผู้วิจัย ส่งผลให้ได้ข้อมูลไปประกอบบทสัมภาษณ์ที่เป็นข้อคำถามที่เป็นประเด็นในการวิจัย

4.2.7 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยจะใช้วิธีนี้เมื่อต้องการข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเชิงลึกที่เกี่ยวกับความคิด เหตุผล แรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ และสาเหตุของการกระทำความคิด โดยใช้วิธีการตะล่อม เช่น การกำหนดสถานการณ์สมมติ เพื่อทดสอบภาวการณ์ตัดสินใจ กระบวนการคิดและวิธีการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน โดยมุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดและปฏิกิริยาโดยไม่รู้ตัว ซึ่งผู้วิจัยจะใช้นามสมมติกับผู้ให้ข้อมูลทั้ง 5 คน ได้แก่ 1) นายโจ 2) นายโก้ 3) นายแบงค์ 4) นายเค และ 5) นายบอย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากผลการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่เป็นตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาสรุปผลโดยแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ และสรุปสาระเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาแนวทางการป้องกันปัญหาการกระทำผิดคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริง โดยได้จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด และเรียงลำดับตามประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นไว้ในตอนต้น

6. ขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำแผนแนวทางการพัฒนา

6.1 ดำเนินการศึกษาข้อมูลความรู้พื้นฐานในการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำแผนแนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำผิดคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา โดยได้แนวทางแยกตามประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

6.2 จัดทำแผนการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษาศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

6.2.1 กำหนดประเด็นในการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน

6.2.2 วางเป้าหมาย แนวทางในการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน

6.2.3 จัดทำแนวทางการพัฒนาการป้องกันปัญหาการกระทำความผิดคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน

6.2.4 การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy formulation) หรือ การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning) ดังนี้

6.2.4.1 กำหนดยุทธศาสตร์

6.2.4.2 แนวทางการพัฒนา

6.2.4.3 กำหนดตัวชี้วัด

6.2.4.4 ผู้รับผิดชอบในการวัดผลและประเมินผล